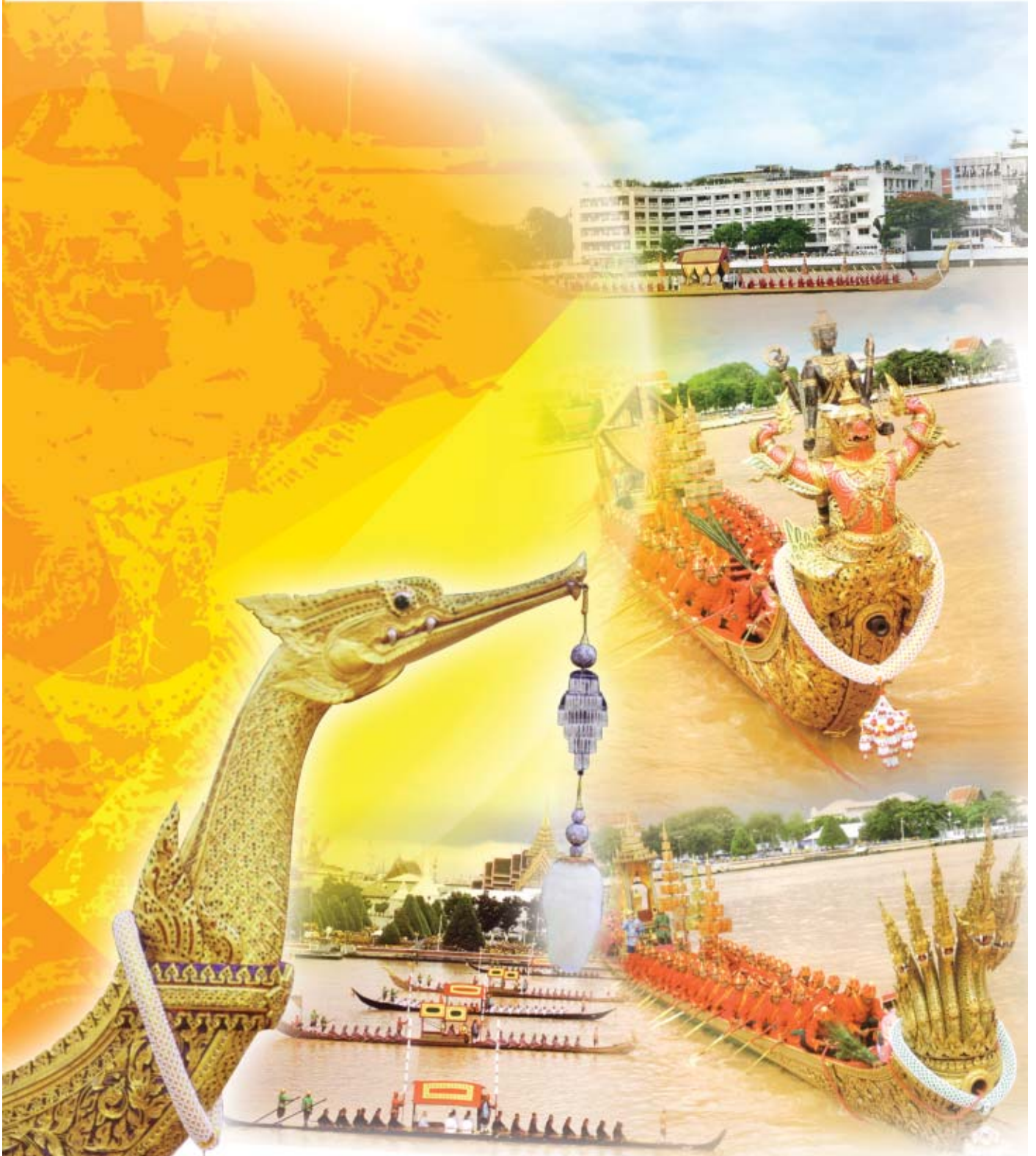

กฤษฏีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๕ มิถุนายน - กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

*พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการเสด็จออกมหาสมาคมรับการถวายพระพรชัยมงคล
ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต วันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ เนื่องในวโรกาส
ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ความว่า*

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาอยู่ในท่ามกลางมหาสมาคม พร้อมพรั่งด้วยบุคคลจากทุกสถาบัน
ในชาติ ตลอดจนประชาชนชาวไทย ขอขอบใจในคำอำนวยพรและการเฉลิมฉลองอันยิ่งใหญ่ที่ทุกคนตั้งใจจัดให้ข้าพเจ้า
เป็นพิเศษ ทั้งรัฐบาลที่จัดงานครั้งนี้ได้เรียบร้อยและงดงาม นำใจไมตรีของประชาชนชาวไทยที่ร่วมกันแสดงออกทั่วประเทศ
รวมทั้งที่พร้อมเพรียงกันมาในวันนี้ นำปลาบปลื้มใจมาก เพราะแต่ละคนได้แสดงออกและตั้งใจมาด้วยความหวังดี
จากใจจริง จึงขอขอบใจทุกๆ คน จิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดี และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทุกคนทุก
ฝ่ายนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเห็นแล้วมีกำลังใจมากขึ้น นึกถึงคุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรักความสามัคคี ที่ทำให้คนไทยเรา
สามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันมาได้ตลอดรอดฝั่ง

ประการแรก คือการที่ทุกคน คิด พุด ทำด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน

ประการที่สอง คือการที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำ
สำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่นและแก่ประเทศชาติ

ประการที่สาม คือการที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎกติกา และในระเบียบแผนแบบ
โดยเท่าเทียมเสมอกัน

ประการที่สี่ คือการที่ต่างคนต่างพยายามทำความคิดความเห็นของตนให้ถูกต้อง เทียบตรงและมั่นคง
อยู่ในเหตุในผล หากความคิดจิตใจและการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดีที่เจริญนี้ยังมีพร้อมมูลอยู่ในกาย
ในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่าประเทศไทยจะดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปได้

จึงขอให้ท่านทั้งหลายในมหาสมาคมนี้ ทั้งประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ได้รักษาจิตใจและคุณธรรมนี้
ไว้ให้เหนียวแน่น และถ่ายทอดความคิดจิตใจนี้กันต่อไปอย่าให้ขาดสาย เพื่อให้ประเทศไทยของเราดำรงยืนงอยู่ด้วย
ความร่มเย็นเป็นสุขทั้งในปัจจุบันและในภายภาคหน้า

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลจงคุ้มครองรักษาประเทศไทยให้ปลอดภัยจาก
ภัยจากอันตรายทุกสิ่ง และอำนวยความสุขความเจริญสวัสดิ์ให้เกิดแก่ประชาชนชาวไทยทั่วหน้ากัน

กฤษฎีกาส

Unบรรณาธิการ Editor Talk

สารบัญ Content

เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากฤษฎีกาสารฉบับนี้ได้ถวายเชิญพระบรมฉายาลักษณ์และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันเสด็จออกให้ประชาชนได้ถวายพระพร เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี เมื่อวันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม ทุกคนคงจำภาพอันประทับใจในวันนั้นได้ไม่รู้ลืม ตลอดระยะเวลา ๖๐ ปีที่ผ่านมาพระองค์ท่านได้ทรงเสียสละรับพระราชภาระอันยิ่งใหญ่ในการดูแลทุกข์สุขของอาณาประชาราษฎร์จนประเทศไทยได้พัฒนาก้าวหน้ามาถึงปัจจุบัน สมควรที่พวกเราทุกคนจะต้องตระหนักและระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านให้มาก โดยการประพฤติปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดีตามพระบรมราชโองการ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อประเทศชาติโดยรวม ท่วมเทและปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีที่สุด ให้เกิดความรักความสามัคคีและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เพื่อเป็นการแสดงออกซึ่งความกตัญญูกตเวทิตาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันเป็นที่เคารพเทิดทูนของพวกเราทุกคน

กฤษฎีกาสารฉบับนี้ยังคงมีสาระน่ารู้ทางกฎหมายมาเสนอเหมือนเช่นเคย รวมทั้งมีกิจกรรมการเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของนักกฎหมายมาแนะนำเสนอใน “สื่อกฎพิเศษ” และเนื่องจากการจัดทำกฤษฎีกาสารในฉบับหน้าจะครบ ๑ ปี กองบรรณาธิการจึงได้จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็น

- ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญของสำนักงาน๒
- กฎหมายต่างประเทศ
 - การจดทะเบียน Shelf Registration๓
- คณะข้าราชการสำนักงานเดินทางไปศึกษาดูงานร่างกฎหมาย ณ ประเทศออสเตรเลีย (ตอนที่ ๒).....๕
- สกู๊ปพิเศษ๙
- เทคโนโลยีสารสนเทศ๑๓
- ข่าวแวดวงกฎหมาย๑๔
- ความเห็นทางกฎหมาย๑๖
- เสารัฐกฤษฎีกา๒๐

จากท่านผู้อ่านทุกท่านเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงรูปแบบเนื้อหาสาระของกฤษฎีกาสารให้ดียิ่งๆ ขึ้นในปีต่อไป ทั้งนี้ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจะได้รับของที่ระลึกจากกองบรรณาธิการ โดยตอบแบบสอบถามที่แทรกอยู่ในฉบับนี้ และเขียนชื่อ-ที่อยู่ของท่านให้ชัดเจนส่งไปที่ กองบรรณาธิการกฤษฎีกาสาร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	นายสงขล	วิชัยชิตะ	นายเชวง	ไทยยั้ง
คุณพรทิพย์ จาละ	กรรมการร่างกฎหมายประจำ	นายธรรมนิตย์ สุ่มันตกุล	นายปกรณ์ นิลประพันธ์	
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	นายธรรมนิตย์ สุ่มันตกุล	กรรมการร่างกฎหมายประจำ	นางสิรินันท์ ปานเสมตรี	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นางสาวพวงเพชร สารคุณ	นายนิพนธ์ ยะกิม	กรรมการร่างกฎหมายประจำ	คำคุณวัฒน์	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการร่างกฎหมายประจำ	กองบรรณาธิการ	ช่างกึ่งเหมาะ	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นางจริยา เขียมวิจิตร	กองบรรณาธิการ	นางเน่งน้อย รัตนเสถียร	สังข์ทองงาม	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	บรรณาธิการ	นายวรรณชัย บุญบำรุง	ใหญ่น้อย	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นายอัคร จารุจินดา	นายวรรณชัย บุญบำรุง	นางสาวจรรวรณ์ เองตระกูล		
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	นางสาวจรรวรณ์ เองตระกูล	นายดิลลิต โหตระกิตย์		
นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ	นายดิลลิต โหตระกิตย์	นายอภิมุข สุขประสิทธิ์		
กรรมการร่างกฎหมายประจำ	นายอภิมุข สุขประสิทธิ์			

ส่วนช่วยอำนวยความสะดวกและประชาสัมพันธ์
สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทร. ๐-๒๒๒๒-๐๒๐๖-๘ ต่อ ๒๐๗, ๒๐๘ โทรสาร ๐-๒๒๒๒-๐๒๐๖-๘ ต่อ ๒๑๓
www.krisdika.go.th www.lawreform.go.th

ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญ

ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โครงการนักรุกหมาย องค์กรต่าง ๆ เครือข่ายเยาวชนรักในหลวงและประชาชนรวมใจจุดเทียนชัยถวายพระพร เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงมีแก่พสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า คณะนิติศาสตร์จาก ๔ สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง สำนักอัยการสูงสุด สภานายความ เนติบัณฑิตยสภา กระทรวงยุติธรรม กรมสรรพากร กรมศุลกากร เครือข่ายเยาวชนชมรมพัฒนาศักยภาพ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ร่วมกันจัดโครงการนักรุกหมาย องค์กรต่าง ๆ เครือข่ายเยาวชนรักในหลวงและประชาชนรวมใจจุดเทียนชัยถวายพระพร เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในวันที่พุธที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ผู้ทรงสร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างอเนกอนันต์ โดยกิจกรรมประกอบด้วย การรับปริญญาโท สาขาวิชาเอกกฎหมายต่างๆ ให้แก่ประชาชนทั่วไปโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย การเสวนาหัวข้อ “บทบาทนักรุกหมายไทยได้รับพระบารมี” การกล่าวปณิธานนักรุกหมายไทย และพิธีจุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคล

การบรรยายธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดบรรยายธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในวันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นการบรรยายธรรม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๙ ในหัวข้อ “ธรรมะกับชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงาน” โดยพระมหาสมจิตร ชินปุตโต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไก่เตี้ย และในวันศุกร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เป็นการบรรยายธรรม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๙ ในหัวข้อ “ท่าทีที่ถูกต้อง” โดยพระมหาติลก วัดบวรนิเวศวิหาร เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมปริทัศน์ พนมยงค์ ชั้น ๓

การตรวจสุขภาพประจำปี ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี ๒๕๕๙ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน เพื่อเป็นการประเมินภาวะทางสุขภาพของเจ้าหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาในแต่ละช่วงปี ซึ่งจะทำให้ทราบภาวะเสี่ยงของโรคต่างๆ หรือแนวโน้มการเกิดโรคในภายหลัง และสามารถวางแผนการป้องกันสุขภาพ รวมทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพให้มีพลานามัยที่สมบูรณ์ โดยคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล มาให้บริการตรวจสุขภาพ ในวันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ตั้งแต่เวลา ๐๗.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุมชั้น ๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โครงการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการและลูกจ้างประจำ ที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์ สุจริตและรับผิดชอบหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดโครงการ “ยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์ สุจริตและรับผิดชอบหน้าที่” ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ระหว่างวันที่ ๑๙ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูผู้ที่ได้ประพฤติปฏิบัติตนดี มีความซื่อสัตย์ สุจริตและรับผิดชอบหน้าที่ และเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำของสำนักงาน สำหรับการคัดเลือกใช้วิธีการเสนอชื่อ โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ข้าราชการและลูกจ้างประจำ และผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากที่สุดในแต่ละกลุ่มจะเป็นผู้ที่ได้รับรางวัลและเกียรติบัตรการยกย่องเชิดชูเกียรติ

กฎหมายต่างประเทศ

การจดทะเบียน Shelf Registration

การออกพันธบัตรรัฐบาลไทยในตลาดทุนต่างประเทศนั้นเป็นวิธีหนึ่งที่รัฐบาลไทยใช้ในการกู้เงินจากต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ แต่ก่อนที่จะออกพันธบัตรในตลาดทุนต่างประเทศได้นั้นมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการมากมาย โดยกระทรวงการคลังต้องไปทำโรดโชว์ (Road Show) และออกหนังสือชี้ชวน (Prospectus) ที่แสดงรายละเอียดของพันธบัตรและสถานะของผู้ที่จะออกพันธบัตรเพื่อให้นักลงทุนมีความเข้าใจถึงผลตอบแทนและเงื่อนไขต่าง ๆ ด้วย

อย่างไรก็ดี เนื่องจากนักลงทุนแต่ละรายนั้นไม่สามารถที่จะตรวจสอบรายละเอียดของหนังสือชี้ชวนและสถานะของผู้กู้ได้โดยตรง เนื่องจากข้อจำกัดหลาย ๆ ประการ ผู้กำกับดูแล (Regulator) ตลาดทุนแต่ละแห่งจึงจำเป็นต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล สถานะทางการเงิน และอำนาจในการดำเนินการของผู้ออกตราสารนั้นแทนผู้ลงทุนทุกครั้ง โดยการตรวจสอบข้อมูลในแต่ละครั้งนั้นจะมีกระบวนการที่ซับซ้อนและใช้เวลานานและต้องมีการรับรองความถูกต้องของข้อมูลในหลาย ๆ ด้านด้วย เช่น ด้านกฎหมาย ด้านบัญชี เป็นต้น การตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยากและไม่สอดคล้องกับสภาพของตลาดทุนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งยังก่อให้เกิด

ค่าใช้จ่ายที่สูงโดยไม่จำเป็นอีกด้วย ตลาดทุนจึงได้พัฒนาระบบ Shelf Registration ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในการตรวจสอบดังกล่าว

ภายใต้ระบบ Shelf Registration นั้น ผู้จะออกพันธบัตรสามารถยื่นขอจดทะเบียนข้อมูลกับผู้กำกับดูแลตลาดทุน (Capital Market Regulator) เพียงครั้งเดียว โดยจะกำหนดเพดานวงเงินและระยะเวลาที่คาดว่าจะออกพันธบัตรไว้ก่อน และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ผู้จดทะเบียนสามารถขอออกพันธบัตรในตลาดทุนนั้นก็ครั้งก็ได้ภายในระยะเวลาและวงเงินที่จดทะเบียนไว้ซึ่งปกติจะออกพันธบัตรเป็นครั้ง ๆ ไปโดยไม่ต้องขอจดทะเบียนข้อมูลใหม่ทั้งหมดในการออกพันธบัตรแต่ละครั้ง ผู้ขอออกพันธบัตรมีแต่เพียงหน้าที่ในการยื่นขอจดทะเบียนเพื่อแก้ไขข้อมูลที่

เปลี่ยนแปลงไปในการออกพันธบัตรชุดเดียวกันนั้นหรือจดทะเบียนข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงประจำปี (Annual Update) เท่านั้น

ด้วยระบบการจดทะเบียน Shelf Registration ดังกล่าว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกตราสารจะได้รับประโยชน์ดังนี้

- * ผู้ที่ประสงค์จะลงทุนในตราสารจะสามารถได้รับข้อมูลได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- * ค่าใช้จ่ายในการออกตราสารจะลดลง
- * งานที่ผู้ออกตราสารและที่ปรึกษาจะต้องดำเนินการนั้นมีจำนวนลดลง
- * ระยะเวลาในการดำเนินการออกตราสารสั้นลง

สำหรับการออกพันธบัตรรัฐบาลไทยในตลาดทุนต่างประเทศนั้น กระทรวงการคลังจะเป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียน Shelf Registration ทุกครั้ง และโดยที่การจดทะเบียน Shelf Registration เป็นแต่เพียงการดำเนินการเบื้องต้นเพื่อเตรียมการออกพันธบัตรต่อไป จึงมิใช่เป็นการกู้เงินจากต่างประเทศและไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ กระทรวงการคลังในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการเงินของแผ่นดิน (State Finance) ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรี

ในทางปฏิบัติ กระทรวงการคลังจะแต่งตั้งบุคคลที่มีสัญชาติของตลาดทุนที่จะออกพันธบัตรเป็นผู้รับมอบอำนาจดำเนินการแทนกระทรวงการคลัง พร้อมทั้งขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายเบื้องต้น (Initial Legal Opinion) ให้แก่ผู้รับมอบอำนาจดำเนินการแทนกระทรวงการคลังใช้ประกอบการจดทะเบียน Shelf Registration ต่อไป ทั้งนี้ ในการจัดทำความเห็นทางกฎหมายเบื้องต้น (Initial Legal Opinion) ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น สำนักกฎหมายต่างประเทศจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการโดยจะตรวจสอบความถูกต้องทั้งของ Shelf Registration Statement การอ้างอิงกฎหมายที่ให้อำนาจในการดำเนินการ และการแต่งตั้งบุคคลเป็นผู้รับมอบอำนาจจดทะเบียน Shelf Registration เมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องครบถ้วน สำนักกฎหมายต่างประเทศจะเสนอเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาลงนามในหนังสือให้ความเห็นทางกฎหมายไปยังผู้รับมอบอำนาจดำเนินการแทนกระทรวงการคลังเพื่อใช้ประกอบการจดทะเบียน Shelf Registration ต่อไป

สำนักกฎหมายต่างประเทศ

กฎหมายต่างประเทศ

คณะข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เดินทางไปศึกษาดูงานร่างกฎหมาย ณ ประเทศออสเตรเลีย
ระหว่างวันที่ ๖-๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ตอนที่ ๒

(ต่อจากฉบับที่แล้ว) นายสงขลา วิชัยทัตตะ กรรมการร่างกฎหมายประจำ เป็นหัวหน้าคณะข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เดินทางไปศึกษาดูงานร่างกฎหมาย ณ ประเทศออสเตรเลีย โดยในระหว่างวันที่ ๙-๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะทำงานฯ ได้เดินทางไปดูงานและฝึกปฏิบัติที่ Office of Legislative Drafting and Publishing (OLDP) Canberra

Mr. James Graham หัวหน้า OLDP และ

คณะให้การต้อนรับ และให้เจ้าหน้าที่ของ OLDP บรรยายสรุปอำนาจหน้าที่และบทบาทของ OLDP ในการร่างกฎหมายลำดับรอง ดังนี้

■ อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง

เนื่องจากรัฐสภามีระยะเวลาในการบัญญัติกฎหมายจำกัด บางครั้งรัฐสภาจึงได้มอบอำนาจในการออกกฎหมายให้กับบุคคลอื่น คือ ผู้ว่าการรัฐ (Governor General) หรือรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง

กฎหมายที่รัฐสภามอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปกำหนดนั้นเรียกว่ากฎหมายลำดับรอง (Legislative Instrument) กฎหมายแม่บทจะกำหนดกรอบของกฎหมายลำดับรองนั้นว่าจะกำหนดในเรื่องใดได้บ้างอย่างไรก็ตาม รัฐสภายังคงมีอำนาจในการกำกับกฎหมายลำดับรองนั้นอยู่ โดยภายหลังจากที่กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว จะต้องนำเข้าสู่การพิจารณาของ

คณะกรรมการตรวจสอบกฎหมายลำดับรองเพื่อให้ความเห็นชอบ ซึ่งรัฐสภาอาจไม่ให้ความเห็นชอบกับกฎหมายลำดับรองนั้นได้

ในทางปฏิบัติหน่วยงานเจ้าของเรื่องต่างๆ จะเป็นผู้ริเริ่มให้มีกฎหมาย โดยกำหนดเป็นนโยบายหรือหลักการ และรายละเอียดซึ่งจะต้องมีในกฎหมาย (Drafting Instruction) ส่วน OLDP จะเป็นผู้ร่างกฎหมาย

■ รายละเอียดที่จะต้องมีในกฎหมายที่ส่งให้ผู้ร่างกฎหมาย

ปกติหน่วยงานเจ้าของเรื่องจะเป็นผู้กำหนดรายละเอียดที่จะต้องมีในกฎหมาย (Drafting Instruction) แต่บางครั้งหน่วยงานเจ้าของเรื่องก็จะส่งเป็นร่างกฎหมาย (Lay Draft) มาให้ตรวจด้วยเช่นกัน ซึ่ง OLDP ทำหน้าที่ยกร่างกฎหมายทั้งที่เป็นกฎหมายใหม่ และกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม

■ ระยะเวลาในการร่างกฎหมาย

โดยปกติแล้ว OLDP ใช้ระยะเวลาในการยกร่างกฎหมายฉบับหนึ่งประมาณ ๖ สัปดาห์ สำหรับในบางกรณีที่เป็นเรื่องเร่งด่วนจะใช้ระยะเวลาเพียง ๑ วัน อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีก็ใช้เวลานานถึง ๔ ปี

■ การศึกษาเนื้อหาของสาระของเรื่อง

เมื่อผู้ร่างกฎหมายได้รับเรื่องมาแล้วจะต้องศึกษากฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง กรณีเป็นกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมผู้ร่างกฎหมายก็ต้องศึกษากฎหมายเดิมที่จะแก้ไขและการแก้ไขเพิ่มเติมที่ผ่านมามีทั้งหมด

นอกจากนี้ ต้องวิเคราะห์รายละเอียดที่ จะต้องมีในกฎหมาย (Drafting Instruction) ว่าชัดเจน เพียงพอหรือไม่ โดยเฉพาะกรณีที่หน่วยงานส่ง ร่างกฎหมาย (Lay Draft) ซึ่งอาจทำให้เข้าใจ วัตถุประสงค์ของกฎหมายผิดไปและไม่สามารถแก้ไข ปัญหาได้ตามที่หน่วยงานต้องการ ถ้าหากรายละเอียด ที่ต้องมีในกฎหมายไม่ชัดเจน ซึ่งบางครั้งหน่วยงานก็ไม่สามารถอธิบายความต้องการว่าจะกำหนดกฎหมาย อย่างไรออกมาได้ ผู้ร่างกฎหมายจะต้องประสานกับ หน่วยงานที่ส่งเรื่องเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน

รายละเอียดที่จะต้องมิในกฎหมาย จะต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้ง กฎหมายที่จะถูกแก้ไข กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และระบบ คอมมอนลอว์

การกำหนดบทเฉพาะกาลหรือระยะเวลา ที่เปลี่ยนแปลงกฎหมายนั้น บุคคลจะต้องทำอย่างไร บ้างในช่วงที่กฎหมายเก่าถูกยกเลิกไปและมีกฎหมาย ใหม่เข้ามาใช้บังคับ

อำนาจของผู้ที่บัญญัติกฎหมายนั้น ครอบคลุมไปถึงรายละเอียดที่จะต้องมิในกฎหมายหรือไม่ มีประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองหรือ ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์หรือไม่

■ การปรึกษารื้อกับหน่วยงานเจ้าของเรื่อง

การหารือกับหน่วยงานเจ้าของเรื่องจะ ช่วยให้ผู้ร่างเข้าใจรายละเอียดที่ต้องมิในกฎหมายมาก ยิ่งขึ้น

■ แนวทางที่ถือปฏิบัติ (ในเนื้อหาสาระ ของกฎหมาย) (Precedents)

โดยส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาของสาระของ กฎหมายมีแนวทางที่ถือปฏิบัติมา แต่ถ้าแนวทางปฏิบัติ ที่มีมานานเกิน ๑๐ ปีขึ้นไปก็อาจมีการพิจารณา ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติกันได้

■ รูปแบบของกฎหมาย (Template)

รูปแบบของกฎหมายมีอยู่ในโปรแกรมที่ OLDP ใช้ ซึ่งในโปรแกรมมีรูปแบบการใช้ถ้อยคำ วลี ใช้ ช่วยเหลือแนะนำผู้ร่างกฎหมาย เมื่อร่างกฎหมายเสร็จ แล้ว ควรทิ้งระยะเวลาสักระยะหนึ่งก่อนกลับมาตรวจ ร่างอีกครั้งหนึ่ง จะช่วยให้ตรวจพบข้อผิดพลาดที่หลุด ไปได้

■ การตรวจสอบร่างกฎหมาย (Settling)

การตรวจสอบเป็นกฎของการทำงานของ OLDP ซึ่งการตรวจสอบนี้มีวัตถุประสงค์หลายอย่าง ประการแรก คือ ผู้ที่ร่างกฎหมายมักจะไม่นับข้อผิดพลาดในร่างกฎหมายที่ตนเองร่างขึ้น เจ้าหน้าที่ที่ตรวจ สอบร่างกฎหมายครั้งแรกจะตรวจพบข้อผิดพลาดของ ผู้ร่างกฎหมาย อีกประการหนึ่ง คือ ผู้ที่ร่างกฎหมายจะ ได้เรียนรู้การร่างกฎหมายจากผู้ที่ตรวจสอบ ร่างกฎหมายไปด้วย

■ การส่งร่างกฎหมายให้หน่วยงานให้ ความเห็นชอบ

หลังจากตรวจสอบร่างกฎหมายเป็นที่ เรียบร้อยแล้ว OLDP จะส่งร่างให้หน่วยงานและถา มความเห็น พร้อมกันนี้หน่วยงานเจ้าของเรื่องจะต้อง เขียนบันทึกอธิบายรายละเอียดของร่างด้วย ร่างกฎหมายที่ส่งกลับไปให้หน่วยงานนี้จะทำให้หน่วย ได้พิจารณาถึงรายละเอียดที่ต้องมิในกฎหมาย (Drafting Instruction) ที่ส่งให้กับ OLDP ในครั้งแรกว่าอาจไม่ตรง กับความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงานเจ้าของเรื่องหรือ อาจทำให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องพิจารณาเพิ่มเติมหลัก การใหม่เข้ามาอีก หรือเปลี่ยนแปลงหลักการเดิมเลยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ก็จะต้องเริ่มต้นร่างกฎหมายใหม่และ ส่งร่างไปมาระหว่างหน่วยงานเจ้าของเรื่องและ OLDP อีกหลายครั้ง

■ การส่งร่างฉบับสมบูรณ์

เมื่อหน่วยงานเจ้าของเรื่องเห็นชอบกับ ร่างสุดท้ายของผู้ร่างกฎหมายแล้ว OLDP จะส่งร่าง ฉบับสมบูรณ์ (ร่างกฎหมายที่พร้อมลงนาม) ไปให้กับ หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

ขั้นตอนสุดท้าย

ผู้ร่างกฎหมายจะไม่ได้เข้าไปมีหน้าที่ เกี่ยวข้องในขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- การลงนามในกฎหมายของ Governor General
- การส่งร่างกฎหมายให้กับรัฐมนตรี เพื่อเสนอร่างกฎหมายนั้นต่อ Exclusive Council
- การส่งร่างกฎหมายไปที่รัฐสภา (ซึ่งในขณะนี้กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว)
- รัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรและ วุฒิสภา) อาจไม่ให้ความเห็นชอบกับกฎหมายนั้นก็ได้

- คณะกรรมาธิการตรวจสอบกฎหมายลำดับรอง (the Senate Standing Committee on Regulations and Ordinances examines) เป็นผู้พิจารณากฎหมายลำดับรองและเริ่มต้นกระบวนการในกรณีที่จะไม่ให้ความเห็นชอบกับกฎหมายลำดับรองนั้น

- ถ้ากฎหมายลำดับรองนั้นไม่ได้รับความเห็นชอบ กฎหมายนั้นก็จะสิ้นผลการใช้บังคับ

■ กระบวนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง

การริเริ่มกฎหมายเริ่มต้นที่หน่วยงานเจ้าของเรื่อง โดยหน่วยงานเจ้าของเรื่องจะนำหลักการหรือนโยบายให้รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกับหลักการหรือนโยบายด้วยแล้ว หน่วยงานจะจัดทำ Drafting Instruction ส่งมายัง OLDP และหัวหน้า OLDP จะมอบหมายไปยังแผนกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใน OLDP มี ๓ แผนก

หัวหน้าแผนกจะมอบหมายให้ผู้ร่างกฎหมายและผู้กำกับร่างกฎหมายรับผิดชอบ ผู้ร่างกฎหมายจะเริ่มพิจารณารายละเอียดที่จะต้องมีในกฎหมาย (Drafting Instruction) โดยประสานกับหน่วยงานเจ้าของเรื่อง อาจจัดประชุมหรือโทรศัพท์สอบถามรายละเอียดที่ต้องมีในกฎหมาย เมื่อได้ข้อมูลที่ครบถ้วนแล้วผู้ร่างกฎหมายจึงจะเริ่มร่างกฎหมายให้ เมื่อผู้ร่างกฎหมายร่างกฎหมายเสร็จแล้วจะส่งให้กับผู้กำกับร่างกฎหมายเพื่อตรวจสอบแก้ไขเพิ่มเติมร่าง ก่อนส่งกลับให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องให้ความเห็นชอบ

เมื่อหน่วยงานเจ้าของเรื่องเห็นชอบกับร่างด้วยทั้งหมดแล้ว OLDP จะส่งร่างสมบูรณ์ให้กับรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอกับ Executive Council ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีอาวุโส ๑-๒ คน ให้ความเห็นชอบ จากนั้นจึงจะส่งร่างกฎหมายให้กับ Governor General ลงนาม และส่งต่อไปยัง OLDP เพื่อเผยแพร่ (registrar) ทางอินเตอร์เน็ต ในขั้นตอนนี้กฎหมายจะมีผลใช้บังคับแล้ว จากนั้นจะต้องนำเอากฎหมายไปจัดระเบียบวาระเสนอต่อรัฐสภาภายใน ๖ วัน คณะกรรมาธิการตรวจสอบกฎหมายลำดับรอง (the Senate Standing Committee on Regulations and Ordinances examines) เป็นผู้พิจารณากฎหมายลำดับรองและเริ่มต้นกระบวนการในกรณีที่จะไม่ให้ความเห็นชอบกับกฎหมายลำดับรองนั้น ถ้ากฎหมายลำดับรองนั้นไม่ได้รับความเห็นชอบ กฎหมายนั้นก็จะสิ้นผลการใช้บังคับ

วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙ Office of Clerk of Senate Canberra

แต่ถ้าไม่มีการคัดค้านหรือไม่มีความเห็นใดๆ ภายใน ๑๕ วัน กฎหมายก็จะมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

กระบวนการพิจารณากฎหมายของวุฒิสภา

คณะทำงานฯ เข้าพบเลขาธิการวุฒิสภา ท่านเลขาธิการฯ ให้การต้อนรับคณะทำงานฯ โดยให้เจ้าหน้าที่ของวุฒิสภาซึ่งทำหน้าที่เลขานุการ คณะกรรมาธิการ ๒ ท่าน คือ

(๑) เลขานุการกรรมาธิการเพื่อตรวจพิจารณากฎหมายลำดับรอง (Regulation & Ordinance Scrutiny Committee)

(๒) เลขานุการกรรมาธิการสามัญเพื่อตรวจพิจารณาร่างกฎหมายแม่บท (Bill Scrutiny Committee)

บรรยายสรุปเกี่ยวกับคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อตรวจพิจารณากฎหมายลำดับรอง และคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อตรวจพิจารณาร่างกฎหมายแม่บท ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

คณะกรรมาธิการสามัญเพื่อตรวจพิจารณาร่างกฎหมายมีจำนวนทั้งหมด ๖ คน ประกอบด้วย

ด้วย วุฒิสมาชิกฝ่ายรัฐบาลจำนวน ๓ คน วุฒิสมาชิกฝ่ายค้านจำนวน ๒ คน และวุฒิสมาชิกจากพรรคเดโมแครตจำนวน ๑ คน

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ กฎหมายแม่บท

กฎหมายจะเข้าสู่การพิจารณาของ คณะกรรมาธิการสามัญ ได้ ๓ ช่องทาง คือ ร่างกฎหมายของรัฐบาล ร่างกฎหมายของฝ่ายค้าน และ ร่างกฎหมายของสมาชิกสภา เมื่อผ่านการพิจารณาในชั้นสภาผู้แทนราษฎร ในชั้นวุฒิสภา จะมี คณะกรรมาธิการสามัญ ทำหน้าที่วิเคราะห์ร่างกฎหมาย กล่าวคือ คณะกรรมาธิการสามัญจะทำหน้าที่เป็น เลขานุการฯ ของสำนักงานกรรมาธิการวุฒิสภา เพื่อ วิเคราะห์ในประเด็นพื้นฐานในร่างกฎหมายโดยเฉพาะ ในเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญรับรอง พิจารณาว่า บทบัญญัติของกฎหมายขัดแย้งกันหรือไม่ กฎหมายให้ สิทธิแก่บุคคลที่ถูกกระทบสิทธิได้โต้แย้งคัดค้านหรือไม่ ก่อนที่ร่างกฎหมายดังกล่าวจะไปถึงกระบวนการต่อไป สำหรับประเด็นเฉพาะด้าน จะมีคณะกรรมาธิการสามัญ เฉพาะด้านพิจารณาอีก เช่น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ต่างประเทศจะส่งให้คณะกรรมาธิการสามัญด้าน ต่างประเทศวิเคราะห์ด้านนโยบายและต่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเงินจะส่งให้คณะกรรมาธิการด้าน การเงินวิเคราะห์ด้านนโยบายและการเงิน เป็นการแบ่ง ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ จากนั้นร่างกฎหมายที่ผ่านการ พิจารณาจากกรรมาธิการสามัญ เฉพาะด้านแล้ว จะส่งกลับมาที่กรรมาธิการสามัญ วิเคราะห์อีกครั้งเพื่อ ปรับปรุงร่างกฎหมายให้เป็นร่างกฎหมายที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการฯ ยังมีหน้าที่ ในการทำกฎหมายในระดับเครือรัฐและระดับมลรัฐให้ สอดคล้องกัน เนื่องจากบางเรื่องกฎหมายทั้งสองระดับ ยังขัดแย้งกันอยู่ แต่ในทางปฏิบัติแต่ละมลรัฐมักไม่ให้ความร่วมมือ และในบางครั้งคณะกรรมาธิการก็มีหน้าที่ ร่างกฎหมายเองด้วยโดยไม่ผ่าน OLDP เช่น ร่างกฎหมายที่คณะกรรมาธิการร่างนั้น จะเป็น ร่างกฎหมายของสมาชิกวุฒิสภา ร่างกฎหมายที่สมาชิก วุฒิสภาขอแปรญัตติ ร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม

๒.๒ กฎหมายลำดับรอง

เมื่อร่างกฎหมายผ่านการพิจารณาของ OLDP และมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐมนตรีที่รับผิดชอบจะ นำกฎหมายลำดับรองไปวางที่รัฐสภาภายใน ๖ วันนับ

จากวันที่ Governor ลงนาม รัฐสภาจึงเกิดสิทธิใน การตรวจสอบกฎหมายลำดับรอง โดยในขั้นตอนนี้ คณะกรรมาธิการฯ มีอำนาจในการเสนอให้ความเห็น ชอบหรือไม่เห็นชอบในกฎหมายลำดับรอง หากเห็นว่า กฎหมายลำดับรองไม่อยู่ในกรอบของการให้ความ เห็นชอบ ในขั้นตอนนี้มีเวลา ๑๕ วันนับจากวันที่ วางกฎหมาย เมื่อคณะกรรมาธิการฯ มีความคิดริเริ่มที่ จะไม่เห็นชอบกับกฎหมายลำดับรองนั้น ก็จะเสนอไปที่ ประธานวุฒิสภาเพื่อจัดวาระการพิจารณาให้ความ เห็นชอบกฎหมายลำดับรอง ประธานวุฒิสภาจะเรียก ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาว่า จะให้ความเห็นชอบกับ กฎหมายลำดับรองหรือไม่ภายใน ๑๕ วันนับจากวันที่ คณะกรรมาธิการฯ มีมติริเริ่มไม่ให้ความเห็นชอบ

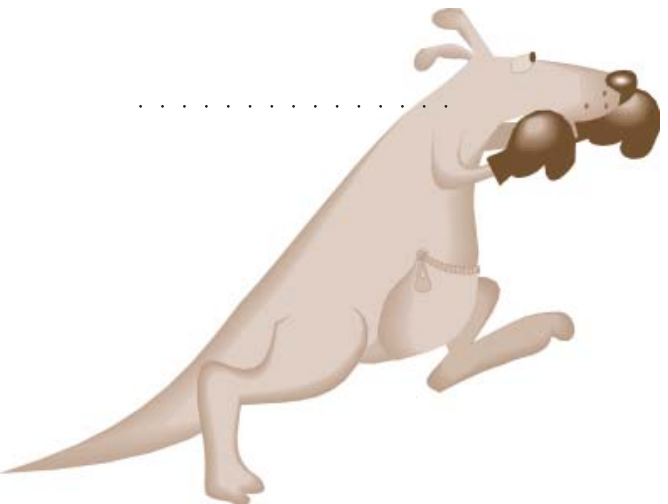
กรอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบกฎหมายลำดับรอง

๑. กฎหมายลำดับรองนั้นเกินอำนาจของกฎหมายแม่บทหรือไม่
๒. เนื้อหาสาระของกฎหมายลำดับรองควรอยู่ในกฎหมายแม่บทหรือไม่
๓. กฎหมายลำดับรองนั้นมีเนื้อหาสาระที่กระทบต่อเอกชนหรือไม่ และมีกระบวนการรับรองสิทธิในการโต้แย้งหรือไม่

๓. การทำหน้าที่ของเลขานุการของคณะกรรมาธิการ

เลขานุการฯ เป็นนักกฎหมาย โดยมี ผู้ช่วยจำนวน ๑ คน และมีอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมาธิการฯ

(อ่านต่อฉบับหน้า)

เมื่อวันพุธที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ เวลาประมาณ ๑๘.๐๐ น. นักกฎหมายจากทุกภาคส่วน ทั้งจากภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาต่างๆ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ได้พร้อมใจไปชุมนุมกัน ณ สนามฟุตบอล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เพื่อร่วมแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี โดยการกล่าวปณิธานและจุดเทียนชัยถวายพระพร

งานดังกล่าวจัดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของหน่วยงานด้านกฎหมายและหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ จาก ๔ สถาบันการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด สภานายความ เนติบัณฑิตยสภา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงยุติธรรม กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร รวมตลอดถึงนักเรียน นักศึกษาจากเครือข่ายเยาวชนรักในหลวง โดยในช่วงเช้าตั้งแต่เวลา ๙.๐๐ น. มีการตั้งโต๊ะรับปรึกษา

หรือปัญหาข้อกฎหมายต่างๆ ให้แก่ประชาชนทั่วไป โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และในเวลา ๑๕.๐๐ น. **พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา** เสด็จทรงเป็นองค์ประธานในการเสนาหิ้วข้อ “บทพาท นักกฎหมายไทยได้ร่วมพระบารมี” ณ ห้องจิตติ ดิงศภักดิ์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมี ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นผู้นำการอภิปราย ร่วมกับ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการด้านกฎหมายอีกหลายท่าน

สรุปสาระสำคัญของการเสนา “บทพาทนักกฎหมายไทยได้ร่วมพระบารมี”

นายชาญชัย ลิขิตจิตถะ ประธานศาลฎีกา กล่าวถึงสถานการณ์บ้านเมืองที่วุ่นวายและแตกแยกเป็นฝักฝ่ายขณะนี้ ปวงชนชาวไทยยังมีจิตใจรวมเป็นหนึ่งเดียว คือการจงรักภักดีต่อในหลวง เพราะเป็นที่ประจักษ์แจ้งว่า พระองค์ทรงอยู่ในทศพิธราชธรรม และมีชีวิตวัตรของพระมหากษัตริย์ครบถ้วนทุกประการ ที่ทรงบำเพ็ญพระราชกิจน้อยใหญ่ต่อเนื่องกันมา ๖๐ ปี เพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย

สำหรับบทพาทนักกฎหมายไทยได้ร่วมพระบารมีนั้น จะเห็นภาพสะท้อนได้จาก พระบรมราชาวาท และพระราชดำรัสที่เกี่ยวกับนักกฎหมายในวโรกาสต่างๆ

โดยสรุป พระองค์ทรงตระหนักในความสำคัญของกฎหมายและห่วงใยนักกฎหมายเป็นอย่างมากยิ่ง ทรงมีพระประสงค์ที่จะ

๑. ปลุกจิตสำนึกเพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพทางกฎหมายมีแรงบันดาลใจ มีอุดมการณ์และมีจริยธรรม
 ๒. ให้นักกฎหมายคำนึงถึงความยุติธรรมว่า ความยุติธรรมต้องมาก่อนและอยู่เหนือกฎหมาย
 ๓. การตีความกฎหมายให้ตีความตามวัตถุประสงค์และตามเจตนารมณ์ ปราศจากอคติให้รักษาอุดมการณ์ จรรยาและความสุจริตด้วยความรอบคอบ
 ๔. นักกฎหมายต้องมีความกล้าหาญที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามความถูกต้อง เทียงตรง ทั้งตามกฎหมายและตามศีลธรรม ไม่มีอคติ ไม่กลัวอิทธิพลต่างๆ นอกจากนี้ นักกฎหมายต้องมีทัศนคติที่กว้างไกล ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น อยู่ยัดติตติ ดัวบทกฎหมายประการเดียว ซึ่งอาจจะทำให้รักษาความยุติธรรมได้ไม่เต็มที่
 ๕. ดัวบทกฎหมายที่มีข้อบกพร่องนั้น จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง แม้แต่ตัวนักกฎหมายเอง ต้องมีการพัฒนาให้เป็นนักกฎหมายที่แท้จริง
- นักกฎหมายภายใต้ร่วมพระบารมีจึงต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม คุณธรรมคือคุณงามความดี

เป็นผู้รับผิดชอบในหน้าที่การงาน ส่วนจริยธรรมของนักกฎหมายนั้นว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ ในวิชาชีพและการดำรงตนของนักกฎหมายที่พึงประสงค์ ต้องกล้าทำในสิ่งที่ไต่ตรงแล้วว่าถูกต้องชอบธรรม การเสนอความคิดเห็นต้องสุภาพ นิ่มนวล ต้องเป็นผู้นำสังคมที่มีความซื่อสัตย์สุจริตต้องปลูกฝังคตินิยมให้ลูกหลานต้องมีสัจจะพูดความจริง มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ อดทนอดกลั้น เอาใจเขาใส่ใจเรา มีความเมตตา

ศ.ดร.อักษราพร จุฬารัตน ประธานศาลปกครองสูงสุด

กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา เหตุการณ์ที่กำลังเป็นอยู่และเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อจากนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายทั้งสิ้น แต่นักกฎหมายลืมนพื้นฐานวิชากฎหมายไปหมด มัวไปสนใจกับเหตุการณ์วิวัฒนาการความคิดใหม่ๆ แต่สิ่งที่เราลืมไปอย่างยิ่งคือหัวใจหรือหลักการสำคัญของนิติรัฐการกระทำของฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายปกครองต้องเป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หมายความว่าต้องถูกตรวจสอบได้โดยองค์กรตุลาการ

นอกเหนือจากตัวบทกฎหมาย ซึ่งเรามักจะยึดตัวหนังสือค่อนข้างมากแล้ว ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือตัวบุคคลคือผู้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ปัญหาเกิดจากคนที่ใช้กฎหมาย การใช้กฎหมายนอกจากความซื่อสัตย์ต้องมีสิ่งสำคัญในเรื่องความเข้าใจในการใช้กฎหมายเป็นสำคัญ ไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

ปัญหาเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน เกิดจากความหมกหมมของปัญหา จากการศึกษาคิดว่าไม่ได้รับความยุติธรรม การได้รับการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง หากทำให้เขาเห็นว่าปัญหาได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม ปัญหาทั้งหลายทั้งปวงก็จะเรียบร้อยกว่าที่เป็นอยู่

นายพันธ์ จันทรปาน ตุลาการผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมศาลรัฐธรรมนูญ

กล่าวถึงความประทับใจที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการทรงงาน ทรงเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรในถิ่นทุรกันดารและพระจริยวัตรอันงดงาม พระเมตตาที่มีต่อราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งราษฎรที่อยู่ในชนบท ความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น การปฏิบัติพระองค์อยู่ในทศพิธราชธรรมอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลา ๖๐ ปี ที่ทรงครองราชย์ เมื่อมีโอกาสได้เข้ามาทำงานในศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ศึกษาว่าการตัดสินคดีภายใต้พระปรมาภิไธยเป็นอย่างไร ซึ่งพบว่าจะต้องมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และร่วมแก้ไขกวดขันของสังคม ซึ่งเป็นแนวทางที่ศาลใช้อยู่ในขณะนี้ นอกจากนี้ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด

นายประสิทธิ์ โฆวิไลกุล กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๗

ได้แสดงทัศนะว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปรียบเสมือนพระอาจารย์ของ นักกฎหมายทุกคน จากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานแก่นักกฎหมายในวาระต่างๆ อาทิ

“...โดยที่กฎหมายเป็นแต่เครื่องมือในการรักษาความยุติธรรมดังกล่าว จึงไม่ควรจะ ถือว่ามีมีความสำคัญยิ่งไปกว่าความยุติธรรม หากควรจะต้องถือว่าความยุติธรรมมาก่อนกฎหมายและอยู่เหนือกฎหมาย การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีใดๆ โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นจะไม่เป็นการเพียงพอ จำต้องคำนึงถึงความยุติธรรมซึ่งเป็นจุดประสงค์ด้วยเสมอ การใช้กฎหมายจึงจะมีความหมายและได้ผลที่ควรจะได้...

เรายังขาดความเข้าใจในเรื่องความเป็นมาของกฎหมายเรื่องนั้นๆ ทำให้นักกฎหมายกลายเป็นผู้ที่สร้างปัญหา เพราะการตีความกฎหมายตามตัวอักษรนั้นเป็นเรื่องง่าย แต่การตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นเรื่องยาก เพราะต้องมีการชี้แจงแสดงเหตุผล พระองค์ท่านได้เคยมีพระราชดำรัสว่า “กฎหมายนั้นเป็นของดีกฎหมายนั้นเป็นของสูง ฉะนั้นการที่จะทำให้กฎหมายซึ่งเป็นของดี เกิดประโยชน์นั้น จะต้องมีคนดีมาเป็นผู้จัดการ คนดีเป็นผู้ใช้และพัฒนา แต่ถ้ากฎหมายไม่ดี แต่มีคนดีมาเป็นผู้ใช้ สิ่งที่เราเรียนนั้นก็สามารทำให้ดีขึ้น แม้กฎหมายจะดีแต่คนใช้กฎหมายไม่ดี ก็ยากที่จะให้เกิดประโยชน์และความสงบเรียบร้อยขึ้นในบ้านเมืองได้”

พระองค์ท่านทรงสอนพวกเราทุกคน ความดี ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นนามธรรม แต่หากเราจะสนองพระราชดำรัสก็จะทำให้การเสวนาในวันนี้มีประโยชน์อย่างยิ่ง โดยการกลับไปบอกเพื่อนนักกฎหมาย บอกน้อง บอกนักเรียนนักศึกษาให้ทำตามพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ทำให้สิ่งที่คิดต่างกัน แต่ผลที่ออกมาตรงกันคือให้เกิดความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ทำสิ่งที่หลากหลายให้หลอมรวมกัน ไม่ยึดอัตตา ไม่เล่นคำตีความเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา

ทรงร่วมเสวนาแสดงความคิดเห็นในช่วงสุดท้ายของการเสวนาว่า “บทบาทของนักกฎหมายนอกจากจะเผยแพร่ตัวบทกฎหมายแล้ว น่าจะรวมไปถึงการเผยแพร่บทบาทขององค์กรต่างๆ ให้ประชาชนทราบ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ เพราะว่าการกฎหมายเป็นเรื่องของสังคม เรื่องของประชาชน เนื่องจากวงการกฎหมายเป็นวงการวิชาชีพ บางคนอาจไม่เข้าใจการเข้าใจผิดก่อให้เกิดปัญหาได้มาก อาจจะทำให้เกิดช่องว่างได้ด้วย ยกตัวอย่างเรื่องง่ายๆ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ศาลต่างๆ เพื่อนๆ ที่เป็นคนนอกก็ถามอยู่บ่อยครั้งว่า เขาทำงานกันอย่างไร ใครตัดสินเรื่องอะไร

บางทีนักกฎหมายที่เรียนกฎหมายใหม่ๆ ยังไม่เข้าใจเลยความเข้าใจผิดเหล่านี้หรือช่องว่างเหล่านี้ทำให้เกิดความคลางแคลง ไม่น่าเชื่อถือ แล้วก็ทำให้กฎหมายไม่ศักดิ์สิทธิ์เพราะคนขาดความเชื่อถือจนรู้สึกว่าจะไม่ยุติธรรม ยุติธรรมคืออะไร มันวุ่นวายไปหน่อย เราควรจะต้องการก้าวใจ คือความเข้าใจ ซึ่งหมายถึงความสามัคคี ซึ่งเป็นพระปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาตลอด ความสามัคคีนอกจากในหมู่นักกฎหมายด้วยกันเองแล้ว ก็ยังหมายถึงความสามัคคีในสังคมและประชาชนด้วย”

จากการเสวนาในครั้งนี้ ได้สรุปปณิธานของนักกฎหมายไทย ได้รับพระบารมี ดังนี้

๑. จะใช้กฎหมายและตีความกฎหมายโดยอาศัยฐานทางกฎหมายและฐานแห่ง องค์ความรู้เป็นหลัก
๒. จะใช้กฎหมายและตีความกฎหมายโดยสุจริต ปราศจากอคติทั้งปวง
๓. จะถ่ายทอด ปลุกฝัง สร้างและเป็นนักกฎหมายที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม

เทคโนโลยีสารสนเทศ

ระบบเชื่อมโยงเครือข่ายกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการร่างกฎหมายที่มีความสัมพันธ์กัน คือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้จัดส่งร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการให้กับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วจะจัดส่งกลับไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะจัดส่งร่างกฎหมายนั้นไปยังสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเสร็จจะจัดส่งไปยังสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา หลังจากที่สภาทั้งสองพิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้วจะส่งร่างกฎหมายกลับไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ระบบเชื่อมโยงเครือข่ายร่างกฎหมาย

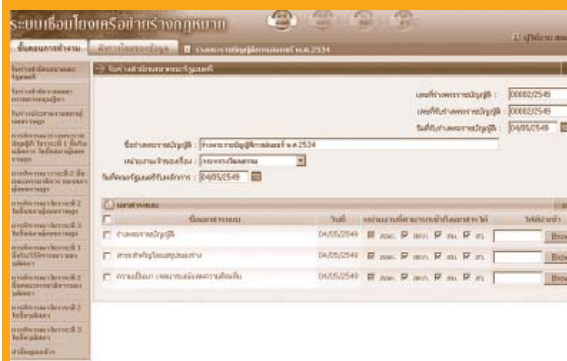

ด้วยกระบวนการร่างกฎหมายที่มีความสัมพันธ์กันดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินการตามแผนการปรับเปลี่ยนกฎหมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ จึงได้จัดทำโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลร่างกฎหมายขึ้น เพื่อประโยชน์ในการลดความซ้ำซ้อนในการจัดทำเอกสารร่างกฎหมายในเรื่องเดียวกัน ซึ่งทำให้งานล่าช้าและต้องตรวจสอบความถูกต้องใหม่ทุกครั้ง รวมถึงเพื่อประโยชน์ในการติดตามความคืบหน้าของร่างกฎหมายแต่ละฉบับได้อย่างทันที่และเป็นข้อมูลเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้รับความร่วมมือจากอีก ๓ หน่วยงานในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำระบบเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลร่างกฎหมาย โดยได้ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พร้อมทั้งติดตั้งอุปกรณ์ในการบันทึกข้อมูล ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ printer และ scanner และมีเครือข่ายระบบปิดเชื่อมโยงไปยังอีก ๓ หน่วยงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานสามารถบันทึกข้อมูลรายละเอียดของร่างกฎหมาย เอกสารแนบประเภทไฟล์ข้อความ หรือไฟล์รูปภาพ ไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และติดตามผลการดำเนินการในรูปแบบผังการไหลของข้อมูล โดยการทำงานของโปรแกรมจะทำงานบนสถาปัตยกรรม Web Application ซึ่งผู้ใช้สามารถใช้งานโปรแกรมดังกล่าวผ่าน Web Browser ได้ ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขสิทธิการใช้งานที่ผู้ใช้แต่ละรายถูกกำหนดไว้ เพื่อความปลอดภัยของข้อมูล เนื่องจากระบบเชื่อมโยงเครือข่ายร่างกฎหมายได้ออกแบบการทำงานภายใต้ฐานข้อมูลร่วมกัน

ระบบเชื่อมโยงเครือข่ายร่างกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทั้ง ๔ หน่วยงานนี้ เป็นกระบวนการร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ซึ่งได้จัดทำระบบเสร็จเรียบร้อยแล้วพร้อมใช้งานแล้ว กลไกที่จะทำให้ระบบดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ก็คือความร่วมมือจากหน่วยงานในเครือข่ายร่างกฎหมายทั้ง ๔ หน่วยงาน

ส่วนสารสนเทศ

กฎหมายที่น่าสนใจ

เนื่องจากในขณะนี้ไม่มีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษา กฤษฎีกาสารฉบับนี้จึงได้คัดเลือกและสรุปสาระสำคัญของกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านมานำเสนอ ดังนี้

๑. พระราชกฤษฎีกากำหนดให้สาขาเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอกเป็นสาขาการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “เทคโนโลยีหัวใจและทรวงอก” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดให้สาขาเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอกเป็นสาขาการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๙

กำหนดให้ผู้ที่ได้รับปริญญาในสาขาอื่นซึ่งปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอกหรือผู้ซึ่งมีความรู้และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอกมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอกรับรอง ให้มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอก

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๓๘ ก หน้า ๑๕ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๙)

๒. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๙

เพื่อจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติขึ้นเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๓๙ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๙)

๓. พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๔๕๕) พ.ศ. ๒๕๔๙

กำหนดให้กิจการขายสินค้าล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เป็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ ตั้งแต่วันที่เปิดทำการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เป็นต้นไป

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๔๓ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๙)

๔. พระราชกฤษฎีกาการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๙

แก้ไขเพิ่มเติมการได้รับเงินประจำตำแหน่งของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์

กำหนดให้ตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการในวิทยาลัยชุมชนได้รับเงินประจำตำแหน่งในอัตราที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งผู้บริหารในวิทยาลัยครู

แก้ไขคำว่า “ผู้บริหารในมหาวิทยาลัย” “ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย” และ “ก.ม.” เป็น “ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา” “ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา” และ “ก.พ.อ.” เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๔๖ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๙)

๕. กฎกระทรวงว่าด้วยข้อกำหนดในการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙

เนื่องจากข้อกำหนดในการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยข้อกำหนดในการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๖ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ยังไม่ครอบคลุมถึงเรื่องสุขลักษณะและอนามัย ประกอบกับในปัจจุบันมีการระบาดของไข้หวัดนก ซึ่งมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค จึงได้ปรับปรุงกฎกระทรวงฉบับนี้ เพื่อให้การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์เป็นไปโดยถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๔๖ ก หน้า ๘ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๙)

๖. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๙

กฎกระทรวงฉบับนี้ออกโดยอาศัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ในเรื่องค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต ค่าต่อใบอนุญาต ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็น ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ เป็นต้น ซึ่งการกำหนดค่าธรรมเนียมนี้จะต้องไม่เกินที่กำหนดในอัตราท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๔๗ ก หน้า ๗ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙)

นางสาวพัชรินทร์ คำเจริญ ตรวจสอบ
นายจันทน์ แจ่มใสกุล ย่อและรวบรวม
ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ

สำหรับกฤษฎีกาสารฉบับนี้ ขอนำสรุปความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจมานำเสนอ ดังนี้

เรื่องทีหนึ่ง เป็นเรื่องของการให้ความเห็นเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ตั้งอาคารเช่าแฟลตดินแดง หลังที่ ๑-๖๔ ว่า เมื่อมีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๖ แล้ว กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวจะโอนไปเป็นของการเคหะแห่งชาติ หรือไม่ อย่างไร

เรื่องที่สอง เป็นเรื่องของการให้ความเห็นในเรื่องภาษีและบริษัทมหาชน ในกรณีที่บริษัทมหาชนทั้งสองแห่งได้ควบรวมกิจการเป็นบริษัทมหาชนแห่งใหม่ จะมีสิทธิได้ลดอัตราภาษีเงินได้ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราภาษีการ (ฉบับที่ ๓๘๗) พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือไม่ อย่างไร และบริษัทมหาชนดังกล่าวจะสามารถสืบสิทธิในทางภาษีที่บริษัทมหาชนทั้งสองเคยได้รับก่อนมีการควบกิจการโดยอาศัยมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้หรือไม่ เพียงใด

เรื่องทีหนึ่ง กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ตั้งอาคารเช่าแฟลตดินแดง

กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ตั้งอาคารเช่าแฟลตดินแดง หลังที่ ๑-๖๔ จะโอนมาเป็นกรรมสิทธิ์ของการเคหะแห่งชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือไม่ อย่างไร

เนื่องจากได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่ตำบลถนนพญาไท และตำบลสามเสนใน อำเภอดุสิต จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๘๔ เพื่อใช้เป็นสถานที่ทำลายมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ต่อมา ได้มีการออกพระราชบัญญัติฯ เพื่อเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ดังกล่าวให้แก่กระทรวงมหาดไทยในปีพุทธศักราช ๒๔๘๕ และกรมประชาสัมพันธ์ได้ขอใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารสงเคราะห์สำหรับผู้มีรายได้น้อยในบริเวณถนนดินแดง ตามนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น ดังนั้น แม้การเวนคืนจะใช้เป็นสถานที่ทำลาย

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลและให้นายกเทศมนตรีนครกรุงเทพเป็นเจ้าหน้าที่จัดการเวนคืน และเทศบาลนครกรุงเทพจะได้ใช้เงินงบประมาณของตนจ่ายเป็นค่าตอบแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนทั้งหมดก็ตาม กรณีดังกล่าวก็ไม่มีผลลบล้างพระราชบัญญัติเวนคืนฯ ซึ่งบัญญัติให้เวนคืนที่บริเวณนี้ให้แก่กระทรวงมหาดไทยด้วยเหตุนี้ กระทรวงมหาดไทยจึงเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงดังกล่าวโดยผลของกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสรีจที่ ๔๑๘/๒๕๒๔ แล้ว รวมทั้งเมื่อได้พิจารณาประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ประกอบด้วยแล้ว จะเห็นได้ว่าการกำหนดให้โอนเฉพาะทรัพย์สินที่เกี่ยวกับกิจการอาคารสงเคราะห์ที่กรมประชาสัมพันธ์ดำเนินการอยู่ให้แก่การเคหะแห่งชาติ จึงไม่มีผลเป็นการโอนที่ดินแปลงที่ใช้ก่อสร้างอาคารสงเคราะห์ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงมหาดไทยขณะนั้นให้แก่การเคหะแห่งชาติแต่อย่างใด เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ดินแปลงนี้จึงตกเป็นที่ราชพัสดุ กรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงดังกล่าวจึงถูกโอนไปเป็นของกระทรวงการคลัง กรุงเทพมหานครจึงต้องส่งมอบโฉนดที่ดินและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้แก่กระทรวงการคลัง

(เรื่องเสรีจที่ ๒๑๒/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง กรรมสิทธิ์ที่ดินที่ตั้งอาคารเช่าแฟลตดินแดง, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗))

เรื่องที่สอง อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่เกิดจากการควบรวมกิจการ

ประเด็นทีหนึ่ง การที่บริษัท ก. จำกัด (มหาชน) และบริษัท ข. จำกัด (มหาชน) ได้ควบเข้ากันเป็นบริษัท ค. จำกัด (มหาชน) บริษัท ค.ฯ จะได้รับสิทธิลดอัตราภาษีเงินได้ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราภาษีการ (ฉบับที่ ๓๘๗) พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือไม่ อย่างไร

บริษัท ก.ฯ จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ก่อนพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๓๘๗)ฯ มีผลใช้บังคับ จึงได้รับสิทธิลดอัตราภาษีเงินได้เหลือร้อยละ ๒๕ ของกำไรสุทธิเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน ๓๐๐ ล้านบาทแรก เป็นเวลาห้ารอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกันนับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และบริษัท ข.ฯ จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หลังพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จึงได้รับสิทธิลดอัตราภาษีเงินได้เหลือร้อยละ ๒๕ ตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว การที่ต่อมาได้ควบกันเป็นบริษัท ค.ฯ และได้จดทะเบียนหลังจากพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๓๘๗)ฯ มีผลใช้บังคับ จึงไม่มีสิทธิได้รับการลดอัตราภาษีตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๓๘๗)ฯ นอกจากนั้น แม้บริษัท ค.ฯ จะนำหลักทรัพย์มาจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขของพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๓๘๗)ฯ แต่บริษัทฯ ก็ไม่ได้รับสิทธิในการลดอัตราภาษีตามมาตรา ๔ เนื่องจากบริษัท ค.ฯ เกิดจากการควบรวมระหว่างบริษัท ก.ฯ และบริษัท ข.ฯ โดยบริษัท ก.ฯ เป็นบริษัทที่ได้รับสิทธิในการลดอัตราภาษีตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๓๘๗)ฯ ดังนั้น บริษัท ค.ฯ จึงมีลักษณะต้องห้ามตาม

มาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

ประเด็นที่สอง บริษัท ค.ฯ จะสามารถสืบสิทธิของบริษัท ก.ฯ และบริษัท ข.ฯ ตามมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้หรือไม่ เพียงใด

เมื่อทั้งสองบริษัทได้ควบกันเป็นบริษัทค.ฯ และจดทะเบียนแล้ว บริษัท ค.ฯ ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน สิทธิ และหน้าที่ทางแพ่งของบริษัทเหล่านั้นทั้งหมด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ แต่ไม่รวมถึงสิทธิที่จะได้รับยกเว้นภาษี หรือลดอัตราภาษีตามประมวลรัษฎากร เนื่องจากหน้าที่ในการชำระภาษี การได้รับสิทธิลดอัตราภาษีหรือการได้รับยกเว้นภาษี ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่ประมวลรัษฎากรกำหนด

(เรื่องเสรีจที่ ๒๘๓/๒๕๔๙ บันทึกลับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การได้รับสิทธิในการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่เกิดจากการควบรวมกิจการ กรณีบริษัท ปตท. เคมีคอล จำกัด (มหาชน), คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒))

นายจันทงค์ แซ่โสภาณ ย่อและรวบรวม
ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่น่าสนใจ

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ของหน่วยงานของรัฐต่างๆ มักเกิดปัญหาว่าหน่วยงานของรัฐจะนำวิธีการยึดอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ปฏิบัติโดยอนุโลมอย่างไร โดยเฉพาะหน่วยงานที่ยังไม่มีระเบียบหรือคำสั่งกำหนดแนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้ความเห็นตอบข้อหารือของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตและกรมศุลกากรไว้เป็นแนวทางปฏิบัติแก่

หน่วยงานดังกล่าว ดังนี้

มาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นไปตามหลักการที่ว่า เมื่อไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองจึงต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เพื่อให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองนั้น ด้วยเหตุนี้ **เมื่อมีคำสั่งทางปกครองกำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน และเมื่อได้ถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน เจ้าหน้าที่ต้องมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน หากไม่มีการปฏิบัติตามเจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้นั้น เพื่อชำระเงินได้** ซึ่งจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน

มาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้ผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งได้แก่บุคคลตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีกรมศุลกากร จึงได้แก่อธิบดี และกรณีมหาวิทยาลัย จึงได้แก่อธิการบดี

(๒) ผู้ปฏิบัติการตามคำสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน

ผู้ที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ๕ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินและเป็นผู้ที่ถูกระบุไว้ในคำสั่งให้เป็นผู้ปฏิบัติการ ตามคำสั่งนั้น ซึ่งจะมีผลทำให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

สำหรับการมอบอำนาจให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนปฏิบัติการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินแทนจะไม่ทำให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น และจะไม่ได้รับความคุ้มครองการปฏิบัติการโดย

กฎหมาย^๖ ฉะนั้น การมอบอำนาจดังกล่าว จึงไม่อาจกระทำได้

(๓) วิธีการยึด การอายัด หรือการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

โดยที่มาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้เฉพาะการปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการยึด การอายัด หรือการขายทอดตลาดทรัพย์สิน จึงต้องนำวิธีการในหมวด ๒ วิธียึดทรัพย์ อายัดทรัพย์ และการจำเงินแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเป็นหลักในการนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติการตามคำสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน^๗ แต่ไม่อาจนำบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจพิเศษของเจ้าพนักงานบังคับคดีมาใช้ปฏิบัติได้ เพราะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามคำสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน มิใช่เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ส่วนรายละเอียดในการปฏิบัติควรจะได้มีการศึกษาแนวทางปฏิบัติกับหน่วยงานที่มีประสบการณ์ในการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ได้แก่ กรมบังคับคดีและสำนักงานประกันสังคม และควรจะมีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อให้การปฏิบัติ ทุกครั้งเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยปรึกษาหน่วยงานที่ได้ออกระเบียบปฏิบัติดังกล่าวแล้ว ได้แก่ กรมที่ดินและกรมการประกันภัย

สำนักกฎหมายปกครอง

^๖บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงิน ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (เรื่องเสร็จที่ ๙๔-๙๕/๒๕๔๙)

^๗ผู้ปฏิบัติการตามคำสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน มิใช่เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี ผู้ปฏิบัติการตามคำสั่งบังคับของศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติการแทนตามมาตรา ๑ (๑๔) ประกอบกับมาตรา ๒๗๘ วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้

^๘เช่น การยึดเอกสารหรือสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๓๐๓ หรือ มาตรา ๓๐๔ แล้วแต่กรณี ให้จัดทำโดยนำเอกสารหรือทรัพย์สินนั้นมาฝากไว้ ณ สถานที่ใดหรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นควรโดยแจ้งให้ลูกหนี้ทราบ หรือมอบไว้ในความอารักขาของลูกหนี้ ถ้าหัวหน้าหน่วยงานนั้นเห็นชอบ เป็นต้น

ความเห็นทางกฎหมาย

ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)

เกี่ยวกับการนับระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเป็นขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง หากมิได้มีการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองมาก่อนที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ศาลปกครองจะไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ดังนั้น ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่พอใจในผลของคำสั่งทางปกครอง ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะต้องยื่นอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด มิฉะนั้นแล้วหน่วยงานของรัฐจะไม่รับอุทธรณ์ดังกล่าวไว้พิจารณาและเป็นผลทำให้ไม่อาจนำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครองต่อไปได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ) ได้เคยให้ความเห็น^๑ สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ไว้ว่า กำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ จะเริ่มมีผลเมื่อใด โดยได้วางหลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับการแสดงเจตนาของคู่กรณีไว้ด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจอันมีเนื้อหาพอสรุปได้ ดังนี้

กระทรวงคมนาคมได้หารือ กรณีส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ จะถือเอาวันใดที่มีผลเป็นการยื่นอุทธรณ์ เพื่อการนับระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า คำวินิจฉัยอุทธรณ์เงินค่าทดแทนของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙^๒ การอุทธรณ์เงินค่าทดแทนจึงเป็นเรื่องนิติสัมพันธ์ตามกฎหมายมหาชนระหว่างหน่วยงานทางปกครองและประชาชนซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของหลักเกณฑ์และนิติวิธีตามกฎหมายมหาชน

นอกจากนี้ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเป็นสิทธิของคู่กรณี และเป็นสิทธิที่เกิด มีขึ้นโดยผลของกฎหมาย ทั้งตามกฎหมายเฉพาะหรือตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้เกิดมีขึ้นโดยผลของการผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามนิติกรรมทางแพ่ง ดังนั้น การใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง เป็น “การแสดงเจตนาฝ่ายเดียว” ของคู่กรณี ย่อมมีผลสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ส่งเจตนาที่ออกไปแล้ว จึงไม่สามารถนำหลักการแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้าที่มีผลสมบูรณ์ต่อเมื่อการแสดงเจตนาที่ไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา ตามมาตรา ๑๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้โดยอนุโลมกับการนับระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองได้ เนื่องจากหลักดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นอิสระและเสรีภาพในการทำนิติกรรมระหว่างบุคคลที่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกันตามหลักกฎหมายเอกชน

เมื่อการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ซึ่งทั้งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้บัญญัติกำหนดวิธีการยื่นอุทธรณ์ และวันที่การอุทธรณ์มีผลไว้ คู่กรณีจึงสามารถเลือกวิธีโดยปกติ ในการยื่นอุทธรณ์เงินค่าทดแทนได้ตามความสะดวกและเหมาะสม ในกรณีที่คู่กรณีเลือกใช้วิธีการยื่นอุทธรณ์ เงินค่าทดแทนโดยส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ จึงต้องถือว่าวันที่ได้ทำการส่งหนังสืออุทธรณ์นั้นไปทางไปรษณีย์เป็นวันที่การแสดงเจตนามีผล ซึ่งอาจพิสูจน์ได้ตามข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้นว่า วันที่ ที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากหรือประทับตราวันที่ของหนังสือ^๓

นอกจากนี้ หากถือว่าวันที่หน่วยงานได้รับหนังสืออุทธรณ์เป็นวันที่การอุทธรณ์มีผล กรณีก็จะไม่เป็นธรรมแก่ผู้อุทธรณ์ เพราะผู้อุทธรณ์ไม่อาจทราบได้ว่าการจัดส่งหนังสืออุทธรณ์นั้นจะไปถึงหน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณา

อุทธรณ์เมื่อใดและการยื่นอุทธรณ์จะเป็นไปภายในระยะเวลาอุทธรณ์ ที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ โดยเฉพาะกรณีของผู้อุทธรณ์ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากหน่วยงานของเจ้าหน้าที่ ผู้มีอำนาจหน้าที่รับคำอุทธรณ์ หรือในบางกรณีการดำเนินการของไปรษณีย์อาจมีปัญหาข้อขัดข้องและ เกิดความล่าช้าเกินระยะเวลาปกติในการจัดส่งหนังสืออุทธรณ์ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการใช้สิทธิอุทธรณ์และสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองต่อไปได้

การที่ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นอุทธรณ์ทางไปรษณีย์ และไปรษณีย์ต้นทางได้ประทับตรารับลงวันที่ซึ่งอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ จึงถือได้ว่าการอุทธรณ์ได้กระทำภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้ว

สำนักกฎหมายปกครอง

^๓บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง กระทรวงคมนาคมขอทบทุนการนับระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ : กรณีส่ง หนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๕/๒๑๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๒/๒๕๔๙)

^๒ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๒๐๒/๒๕๔๕ (ประชุมใหญ่) ที่ ๒๑/๒๕๔๗ และ ที่ ๒๒/๒๕๔๗

^๓คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยให้ความเห็นในเรื่องนี้ไว้ซึ่งมีความเห็นเป็นไปในทำนองเดียวกันนี้ ปรากฏตามบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การนับระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ : กรณีที่คู่กรณียื่นอุทธรณ์โดยส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๕//๓๑๖ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงกรมที่ดิน (เรื่องเสร็จที่ ๓๔๕/๒๕๔๘)

สาระวิวกฤษฎีกา

ระดับคุณภาพของการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ประเมินระดับคุณภาพของการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ ส่วน คือ (๑) สรุปผลการทบทวนและวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ และ (๒) การจัดทำแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งสำนักงานได้ดำเนินการในส่วนแรกแล้วเสร็จสมบูรณ์สำหรับส่วนที่สองอยู่ระหว่างการผลักดันให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่วางไว้

การดำเนินงานในส่วนแรกนั้น สำนักงานได้ทบทวน และวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ประกอบด้วย (๑) ด้านระบบงาน/กระบวนการ ได้แก่ ระบบงาน/กระบวนการที่ควรมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ และระบบงาน/กระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและจำเป็นต้องปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่ใช้อยู่เดิม (๒) ด้านผู้ใช้งาน (User) กลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ประชาชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารส่วนราชการ ได้แก่ การให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้งาน (User) แต่ละกลุ่มรูปแบบ/ช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งาน และการรณรงค์หรือส่งเสริมให้มีการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ และ (๓) การบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศ ได้แก่ กระบวนการหรือระบบในการสำรองและกู้คืนข้อมูล (Backup and Recovery Procedure) กระบวนการในการทดสอบความมั่นคงของระบบสารสนเทศ (Security Audit Procedure) การกำหนดสิทธิ์ (Access Right) ในการอ่าน เขียน หรือใช้งานข้อมูลในระบบสารสนเทศสำหรับผู้ใช้งาน (User) กลุ่มต่าง ๆ แผนการจัดการหรือแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ (Contingency Plan) และการฝึกอบรมในด้านที่เกี่ยวข้องกับระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับบุคลากรของส่วนราชการ ซึ่งสำนักงานได้ดำเนินการครบถ้วนสมบูรณ์ และส่งให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาแล้ว

สำหรับการดำเนินงานในส่วนที่สองนั้น สำนักงานได้จัดทำแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ประกอบด้วย (๑) แผนปฏิบัติการด้านระบบงาน/กระบวนการ ได้แก่ แผนจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ และแผนการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่ใช้อยู่เดิม คือ ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลบุคลากร (๒) แผนการปฏิบัติการด้านผู้ใช้งาน (User) กลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ประชาชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารส่วนราชการ ได้แก่ แผนการปรับปรุงการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ แผนการปรับปรุงรูปแบบ/ช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งาน ทั้งประชาชน ส่วนราชการภายใน ส่วนราชการภายนอกและผู้บริหาร และการรณรงค์ หรือส่งเสริมให้มีการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ และ (๓) แผนการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศ ได้แก่ แผนการสร้าง Disaster recovery Site ในระดับ Data เพื่อสำรองข้อมูลที่สามารถเรียกข้อมูลปัจจุบันมาใช้ได้ภายใน ๑ - ๓ ชั่วโมง หากเกิดปัญหาเกี่ยวกับฐานข้อมูล แผนการประเมินประสิทธิภาพและความมั่นคงของระบบคอมพิวเตอร์ และระบบสารสนเทศ การเพิ่มการกำหนดสิทธิ์ (Access Right) ในการอ่าน เขียน หรือใช้งานข้อมูลในระบบสารสนเทศสำหรับผู้ใช้งาน (User) และ มีระบบบันทึกการเข้าใช้ข้อมูลในระบบต่าง ๆ ทั้ง User ภายในและ User ภายนอก ในระดับส่วนราชการที่ได้รับรหัสผ่านเข้าใช้ระบบ Intranet การจัดทำโครงการจัดสร้าง Disaster Recover Site เพื่อแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ (Contingency Plan) และการจัดฝึกอบรมการบริหารและการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับบุคลากร ขณะนี้สำนักงานกำลังดำเนินการผลักดันให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กลุ่ม ก.พ.ร.

ส่วนนโยบายและแผน สำนักอำนวยการ

ประมวลภาพกิจกรรม Activities

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดบรรยายธรรม เรื่อง “ธรรมะเพื่อความสามัคคีในหมู่คณะ ครั้งที่ ๒” โดยพระมหาประนอม ธมฺมาลงกาโร วัดจากแดง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในวันศุกร์ที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ณ ห้องปรีดี พนมยงค์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า จัดโครงการศึกษาอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่ผู้บริหารระดับกลาง หลักสูตร “ธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง สำหรับหน่วยงานด้านกฎหมายในภาครัฐและเอกชน” รุ่นที่ ๑ โดยมีผู้เข้ารับการอบรมทั้งจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนราชการอื่นๆ และรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งสิ้น ๙๖ คน

นางสาวพวงเพชร สารคุณ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะข้าราชการสำนักงาน ร่วมวางพานพุ่มดอกไม้เพื่อสักการะอนุสาวรีย์ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ผู้มีอุปการะคุณต่อองานด้านกฎหมาย เนื่องในงาน “วันปรีดี พนมยงค์ ๔๙” ณ ลานปรีดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์)

